

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

СПЕЦИФІКА АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ІНСТРУКЦІЙ ДО МЕДИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ

Виконав здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи 6ФП
спеціальності 035 «Філологія»
освітньо-професійної програми
«Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська»
Скуляк А.М.

Керівник: к. пед. н., доцент Байша К.М.

Хмельницький – 2025 р.

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов
Освітній рівень другий (магістерський)
Спеціальність 035 «Філологія»
Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

к. філол. н., доцент

_____ Аеліта ЛЕБЕДСВА

«27» січня 2025 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Скуляк Аліні Миколаївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Специфіка англо-українського перекладу інструкцій до медичних препаратів.
керівник роботи Байша Кіра Миколаївна, к. пед. н.,

доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказами закладу вищої освіти від 14.01.2025 № 21-с та 16.09.2025 № 426-с.

2. Строк подання здобувачем роботи 19.12.2025

3. Вихідні дані до роботи: Об'єкт дослідження - англо-український переклад інструкцій до медичних препаратів як лінгвістичний та комунікативний феномен. Предмет дослідження - лексико-граматичні, стилістичні та термінологічні особливості перекладу інструкцій до лікарських засобів з англійської на українську мову, а також стратегії їх адекватного відтворення.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1. Медичний текст як різновид текстів спеціалізованого призначення.

2. Функціонально-стилістичні особливості англомовних медичних інструкцій та стратегії їх перекладу.

3. Специфіка відтворення англомовних медичних інструкцій українською мовою.

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу (з точним зазначенням джерел оригінального та перекладних текстів)

2 Додатки

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видано	завдання прийнято
Консультант з написання I-III розділів	Кіра БАЙША, к. пед. н., доцент	27.01.2025	19.11.2025
Консультант з нормоконтролю	Кіра БАЙША, к. пед. н., доцент	27.01.2025	26.11.2025

7. Дата видачі завдання 27.01.2025

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Збір та опрацювання матеріалів для формування теми та завдань дослідження	27.01.25 – 09.02.25	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи. Визначення методологічної бази та методів дослідження	10.02.24 – 23.02.25	виконано
3.	Робота над I розділом кваліфікаційної роботи, систематизація теоретичних джерел	16.09.25 – 15.10.25	виконано
4.	Робота над II розділом кваліфікаційної роботи. Збір фактичного (ілюстр.) матеріалу	16.10.25 – 31.05.25	виконано
5.	Робота над III розділом кваліфікаційної роботи	01.11.25 – 15.11.25	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	16.11.25 – 19.11.25	виконано
7.	Оформлення роботи	20.11.25 – 26.11.25	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	27.11.25 – 03.12.25	виконано
9.	Надання роботи на рецензування	04.12.25 – 08.12.25	виконано
10.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	09.12.25	виконано
11.	Захист роботи в ЕК	23.12.25	

Здобувач _____ Аліна СКУЛЯК
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Керівник роботи _____ Кіра БАЙША
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. МЕДИЧНИЙ ТЕКСТ ЯК РІЗНОВИД ТЕКСТІВ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	8
1.1. Класифікація медичних текстів	8
1.2. Мовні особливості текстів медичного спрямування	11
1.3. Жанрові особливості медичних інструкцій	13
Висновки до розділу 1.....	18
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ МЕДИЧНИХ ІНСТРУКЦІЙ ТА СТРАТЕГІЇ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ.....	20
2.1. Лексико-семантичні та жанрово-стилістичні особливості медичної термінології в англомовних медичних текстах.....	20
2.2. Типові трансформації у перекладі англомовних медичних текстів ...	25
2.3. Основні стратегії перекладу медичних інструкцій засобами української мови	28
Висновки до розділу 2	32
РОЗДІЛ 3. СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ МЕДИЧНИХ ІНСТРУКЦІЙ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	34
3.1. Домінантні жанрово-стилістичні риси текстів інструкцій до медичних препаратів.....	34
3.2. Структурні та графічні ознаки англомовних медичних текстів та їх відтворення засобами української мови	40
3.3. Граматичні та лексичні особливості текстів медичних інструкцій та їх відтворення	45
3.4. Проблеми локалізації та адаптації текстів медичних інструкцій	53
3.5. Рекомендація при перекладі текстів інструкцій до медичних препаратів	55
Висновки до розділу 3	58
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62
ДОДАТКИ	70
Додаток А. Фрагментарний переклад англомовних інструкцій з коментарями	70
Додаток Б. Тезаурус	72
RESUME	76

ВСТУП

Актуальність дослідження. Дослідження специфіки англо-українського перекладу інструкцій до медичних препаратів є надзвичайно актуальним у сучасних умовах розвитку фармацевтичного ринку України. Медичні інструкції є документами підвищеного ризику: неточний переклад може призвести до неправильного застосування лікарського засобу, виникнення побічних ефектів або серйозних медичних помилок. Таким чином, якість перекладу безпосередньо впливає на безпеку пацієнтів, що робить його предметом підвищеної уваги не лише з лінгвістичної, а й із практичної точки зору.

Крім того, інструкції до лікарських засобів мають сувору юридичну форму і чітку структуру, а також містять специфічну термінологію, що не допускає двозначностей. Це вимагає від перекладача володіння не лише англійською та українською мовами, а й спеціальними знаннями фармацевтичної лексики та регуляторних стандартів. Особливості синтаксичних конструкцій, використання пасиву, модальних дієслів та аббревіатур ускладнюють процес перекладу, створюючи додаткові лінгвістичні виклики.

Актуальність дослідження також обумовлена інтенсивним розвитком міжнародного фармацевтичного ринку та необхідністю локалізації інструкцій для українського споживача. Зокрема, значна кількість препаратів, що сертифіковані за стандартами ЄС та США, супроводжується англійськими інструкціями, які потребують точного і зрозумілого перекладу. Регулярне оновлення інформації про безпеку лікарських засобів з боку регуляторних органів вимагає від перекладачів високого рівня компетентності та уважності до деталей.

Недостатня кількість досліджень, присвячених саме англо-українському перекладу медичних інструкцій, робить цю тему особливо важливою для науки та практики. Результати такого дослідження можуть бути використані перекладачами, фармацевтичними компаніями, регуляторними органами та

навчальними закладами для підвищення якості перекладу, що, у свою чергу, сприятиме забезпеченню безпеки та доступності медичної інформації для пацієнтів.

Об'єкт дослідження: англо-український переклад інструкцій до медичних препаратів як лінгвістичний та комунікативний феномен.

Предмет дослідження: лексико-граматичні, стилістичні та термінологічні особливості перекладу інструкцій до лікарських засобів з англійської на українську мову, а також стратегії їх адекватного відтворення.

Мета дослідження: визначити специфіку перекладу англійськомовних інструкцій до медичних препаратів українською мовою та розробити рекомендації щодо підвищення точності і зрозумілості таких перекладів.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати структуру та функціональні особливості англійськомовних інструкцій до медичних препаратів.
2. Виявити основні лексико-граматичні та стилістичні труднощі, що виникають при перекладі на українську мову.
3. Дослідити термінологічні особливості англо-українського перекладу медичних інструкцій.
4. Проаналізувати перекладацькі стратегії та трансформації, що використовуються для адекватного відтворення інформації.

Методи дослідження — індукція, аналіз, спостереження, моделювання, формалізація.

Теоретичне значення дослідження полягає у поглибленні наукового розуміння англо-українського перекладу спеціалізованих медичних текстів. Робота сприяє розвитку перекладознавчих теорій у сфері технічного та спеціального перекладу, розкриває лексико-граматичні, стилістичні та термінологічні особливості перекладу інструкцій до лікарських засобів, а також дозволяє систематизувати існуючі перекладацькі стратегії й трансформації. Це створює наукову базу для подальших досліджень у галузі медичного та фармацевтичного перекладу.

Практичне значення роботи полягає у можливості використання її результатів у професійній діяльності перекладачів, фармацевтичних компаній та регуляторних органів. Розроблені рекомендації щодо підвищення точності та зрозумілості перекладу інструкцій до лікарських засобів можуть бути застосовані при підготовці локалізованих медичних документів, навчанні студентів-філологів та спеціалістів з перекладу, а також у процесі оцінки якості перекладів у фармацевтичній сфері.

Наукова новизна роботи полягає у комплексному аналізі англо-українських інструкцій до медичних препаратів із виділенням ключових лексико-граматичних, стилістичних та термінологічних особливостей їх перекладу. Уперше систематизовано основні труднощі та стратегії перекладу в даній сфері, а також запропоновано рекомендації, які можуть сприяти підвищенню точності та адекватності перекладу. Дослідження вносить вклад у розвиток перекладознавства та спеціального медичного перекладу як окремої прикладної дисципліни.

Структура роботи – дослідження включає вступ, три основні розділи, висновок та список використаних джерел.